

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/43/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7516217569
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7516217569.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členiek senátu JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: POHOTOVOSŤ s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom v Malinove, Slnečná 3, proti žalovanej: D. J., nar. XX.X.XXXX, bytom A. E. I., S. XXX/XX, o zaplatenie 902 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 9.10.2017, č.k. 13Csp/188/2016-20

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom označeným v záhlaví zamietol žalobu o zaplatenie 902 € s príslušenstvom a žalovanej nepriznal náhradu trov konania proti žalobcovi.

2. Rozhodol tak o žalobcom uplatnenom nároku na náhradu škody s poukazom na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 3.10.2012 č.k. 3T/91/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.10.2012 a ktorým bola žalovaná uznaná vinnou zo spáchania prečinu úverového podvodu na tom skutkovom základe, že dňa 23.2.2010 v Moldave nad Bodvou uzatvorila so spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. (žalobcom) zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, kde predmetom zmluvy bolo poskytnutie pôžičky vo výške 500 € bez príslušenstva, pričom pri uzatváraní úverovej zmluvy žalovaná uviedla nepravdivé údaje týkajúce sa výšky svojich mesačných výdavkov a úver jej bol v plnej výške poskytnutý, pričom doposiaľ uhradila len jednu splátku vo výške 82 €, čím spoločnosť Pohotovosť s.r.o. uviedla do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie a splácanie pôžičky a spôsobila škodu 418 € s tým, že žalobca - poškodený bol so svojím nárokom o náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

3. Uzavretie zmluvy o úvere dňa 23.2.2010 a podmienky poskytnutia úveru v zmysle tejto zmluvy, ako aj podmienky jeho splácania v splátkach po 82 € vzal súd za preukázané aj zo samotnej zmluvy o úvere.

4. Právne súd posudzoval vec podľa ust. § 420 ods. 1 a 3, § 52 Občianskeho zákonníka, § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 a § 499 Obchodného zákonníka, §§ 100,106 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014.

5. Konštatoval, že s prihliadnutím na povahu zmluvných strán a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenej formulári bola medzi stranami sporu uzavretá spotrebiteľská zmluva podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu na tento právny vzťah medzi stranami sporu aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. Preskúmaním obsahu zmluvy uzavretej stranami sporu súd dospel k záveru, že zmluva neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z., konkrétne neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov a rovnako v nej absentuje aj výška, počet

a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, z ktorého dôvodu podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. i) a j) zák. č. 258/2001 Z.z. je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, teda žalovanej vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi iba istinu poskytnutého úveru bez úrokov a bez poplatkov. Dokazovaním mal preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 500 €, pričom žalovaná zaplatila žalobcovi z poskytnutého úveru sumu 82 €. Keďže úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, konštatoval, že žalobcovi v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovanej bola spôsobená škoda vo výške 418 €.

6. Otázku premlčania súd posúdil podľa ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že toto ustanovenie viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o vzniknutej škode; b/ o škodcovi, t.j. o tom, kto za škodu zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby teda môže byť rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Uviedol, že ide o subjektívnu 2-ročnú premlčaciu dobu, plynúcu v rámci 10-ročnej objektívnej doby v prípade škody spôsobenej úmyselne. Keďže súd v spore nemal zosplatnenie úveru preukázané (žalobca oznámenie o zosplatnení úveru súdu nepredložil) a hoci žalobca svoj nárok poškodeného na náhradu škody sčasti v trestnom konaní riadne uplatnil dňa 9.2.2012, tak subjektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňom 9.2.2012 a spočívala do 3.10.2012, kedy bol žalobca so svojím nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie. Dňom 4.10.2012 pokračovalo plynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Zohľadnil tiež ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. v zmysle ktorého, keďže žaloba bola súdu doručená dňa 26.10.2016, nárok žalobcu považoval za premlčaný, preto žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

7. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že úspešnej žalovanej patrí proti žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100%, ale vzhľadom na skutočnosť, že jej žiadne trovy nevznikli, súd jej ich náhradu nepriznal.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/,d/,f/ a h/ CSP a navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Namietal, že v prejednávanej veci nejde o spotrebiteľský vzťah, a preto aplikácia predpisov na ochranu spotrebiteľa je vylúčená. Zmluva o úvere má povahu absolútneho obchodu, preto právne vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravujú Obchodným zákonníkom a nie je ich možné podriaďiť režimu spotrebiteľských zmlúv. V ďalšom namietal, že súd nebol oprávnený ex offio prihliadnuť na premlčanie. Aj keby totiž išlo o spotrebiteľský vzťah, čo žalobca vylučuje, konanie o náhradu škody nie je konaním o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Nárok na náhradu škody už nie je založený zmluvou, ale protiprávnym konaním žalovanej, teda nejde o nárok zo zmluvy. Ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa *expressis verbis* ukladá povinnosť súdu prihliadať na premlčanie ex offio len v prípadoch, ak sa rozhoduje o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Predmetom sporu je nárok na náhradu škody a nie na plnenie zo zmluvy. Súd teda vec nesprávne právne posúdil, ak toto ustanovenie aplikoval na prejednanú vec. Poskytnutie zvýšenej ochrany žalovanej nie je namieste aj z dôvodu, že žalovaná porušila nielen ustanovenia zmluvy, ale aj zásadu dobrých mravov a dokonca sa dopustila trestného činu, ktorým spôsobila žalobcovi škodu. Nakoniec namietal aplikáciu ust. § 106 ods. 1 Obč. zák. v otázke premlčania a podľa jeho názoru je potrebné aplikovať ust. § 106 ods. 2 Obč. zák., v zmysle ktorého sa právo premlčí za tri roky a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Do úvahy prichádza aj aplikácia ust. § 110 ods. 1 Obč. zák. v prípade, ak bolo právo na náhradu škody priznané právoplatným rozhodnutím, prípadne, ak povinný uzná svoju povinnosť nahradiť škodu. V týchto prípadoch sa neuplatní kombinovaná premlčacia doba, ale 10 ročná premlčacia doba so začiatkom plynutia stanovená v § 110 ods. 1 Obč. zák.. Niet pritom pochyb, že konanie žalovanej malo charakter úmyslu, čo potvrdzuje aj trestný rozsudok, ktorým bola uznaná žalovaná vinnou zo spáchania úmyselného prečinu úverového podvodu. Tiež nesúhlasil so záverom súdu, že z trestného rozsudku sa dozvedel o výške spôsobenej škody, ktorá je jedným z predpokladov plynutia subjektívnej premlčacej doby. Mal teda za to, že k premlčaniu nedošlo. Mal za to, že žalobu podal v objektívnej lehote na náhradu škody.

9. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle

ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/,d/,f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 prvá veta CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobou uplatnený nárok je nepochybne súvisiacim nárokom s uzavretou úverovou zmluvou, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a z týchto dôvodov je potrebné aplikovať predpisy na ochranu spotrebiteľa a ustanovenia Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však v intenciách aktuálnej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky sa zaoberal správnosťou aplikácie ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

12. Dôvodom zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie bolo premlčanie nároku žalobcu, ku ktorému súd prvej inštancie prihliadal ex offa podľa v tom čase účinného ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Dňa 7. februára 2018 však Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. PL. ÚS 11/2016 vyhlásil nález, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ustanovenie, ktoré nie je v súlade s ústavou, stráca účinnosť dňom uverejnenia nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (čl. 125 ods. 3, ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky).

13. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie bolo ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinné a súd bol povinný toto ustanovenie aplikovať. Napriek tomu vyššie uvedený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky treba vnímať tak, že ním bol vyhlásený od počiatku existujúci nesúlad napadnutého ustanovenia s Ústavou Slovenskej republiky. Nález Ústavného súdu SR, okrem toho, že je právnym dôvodom neúčinnosti nesúladného ustanovenia zákona (ex nunc, od publikovania nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky), predstavuje tiež interpretáciu dotknutých ustanovení ústavy (v tomto prípade čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) v tom zmysle, že ich treba vykladať inak, než ich vyložil zákonodarca pri prijímaní nesúladného ustanovenia zákona (v tomto prípade to znamená, že prihliadanie na premlčanie bez námietky strany je v rozpore s týmito ustanoveniami ústavy). Súdny sú pri rozhodovaní viazané nielen zákonom, ale aj ústavou (čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Teda postup súdu prvej inštancie, ktorý v prejednávanej veci použil ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, bol síce v súlade s vtedy účinným zákonom, avšak v rozpore s ústavou, konkrétne s ustanoveniami čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Takýto protiústavný postup (aj keď išlo o postup v zmysle zákona) predstavuje porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

14. Odvolací súd dáva do pozornosti aj uznesenie (zjednocujúce stanovisko) pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2006, sp. zn. PL. ÚS 1/06, kde bola riešená otázka okamihu hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu a kde ústavný súd okrem iného konštatoval, že hmotnoprávne účinky nálezu vo vzťahu ku konaniam, ktoré ešte neboli právoplatne skončené, nastávajú ex tunc, teda na ustanovenie zákona, ktoré bolo v nesúlade s ústavou, sa hľadí, akoby nebolo nikdy súčasťou právneho poriadku.

15. Z vyššie uvedených dôvodov, a to pre protiústavnosť ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenom nároku v danom spore aplikoval, odvolací súd nemohol potvrdiť rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Bol preto daný dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Vzhľadom k tomu, že výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie je súvisiacim výrokom (§ 379 písm. a/ CSP), odvolací súd súčasne so zrušením výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, zrušil aj výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).